Пам'ятаймо про Україну!

SVOBODA СВОБОДА
UKRAINIAN DAILY УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

VOL. CIII. No. 149. JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, AUGUST 6, 1996. CENTS 75 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК ВІВТОРОК, 6-го СЕРПНЯ 1996 р. Ч. 149. РІК CIII.

НАГАДУЮТЬ ПРЕЗИДЕНТОВІ ПРО НАЦІОНАЛЬНУ ІДЕЮ

Київ. — За дорученням Конгресу Української Інтелігенції, його голова Іван Драч та заступник голови Микола Жулинський звернулися до Президента України Леоніда Кучми з довгим листом, у якому закликали прискорити вироблення державної ідеології на основі української національної ідеї. На їхню думку, саме ця ідея дасть громадянам необхідні світоглядні й політичні орієнтири, стимулює соціальний, економічний, культурний та інтелектуальний розвиток української нації.

Поняття "національна ідея" автори листа визначають словами самого Л. Кучми, виголошеними минулого року на урочистих зборах з нагоди Дня Незалежності. Українська ідея, — сказав тоді Президент, — це "велика гуманістична ідея боротьби за щастя, добробут і свободу українського народу. Ідея, що ґрунтується на глибоких історичних традиціях, які ведуть свій родовід з життєдайних джерел Київської Русі, Галицько-Волинського князівства, Козацької держави. Ідея, яка стверджується розвиненою економікою, досягненнями в культурі і науці, надійними гарантіями прав і свобод людини".

Для здійснення цієї ідеї, керівники конгресу закликають Президента проводити ефективну й цілеспрямовану кадрову політику, спиратися на компетентних, енергійних, відданих національній ідеї, чесних патріотів України, обстоюючи національні пріоритети в культурній, економічній, соціальній сфері. Своєю чергою, керівники конгресу запевнили Президента у цілковитій підтримці його поривань "відстоювати національні інтереси і пріоритети, утверджувати дух дисциплінованої державності, оперативно гасити імпульси антидержавної анархії".

Вони висловили також сподівання, що Президент подбає, аби до п'ятої річниці незалежности Україна нарешті позбулася символів тоталітарно-імперського режиму, зокрема щоб державні символи колишнього СССР остаточно зникли з офіційних установ, у тому числі і з фасади Верховної Ради та Адміністрації Президента, і щоб було перейменовано міста, вулиці, підприємства та установи з совєтськими назвами.

Літаки компанії „Фінейр" знову літатимуть в Україну

Київ. — Фінляндська національна летунська компанія „Фінейр" відновить польоти до Києва, оскільки Уряд України вирішив скасувати накладений на неї свого часу податок, повідомило агентство Ройтерс, покликаючись на представників обох країн.

На пресконференції заступник директора Міністерства Енергетики України Ігор Подолєв сказав, що скасовується 15-відсотковий податок, накладений в 1993 році на маршрути, за якими українські літаки не літали. Він висловив жаль з приводу того, що ця проблема, створена попереднім Урядом, вирішувалася занадто повільно.

За словами І. Подолєва, рейси між двома країнами будуть здійснюватися спочатку двічі на тиждень і з часом — частіше.

Минулого року „Фінейр", а також „Скандинавські летунські лінії" припинили рейси до Києва, мотивуючи це тим, що податок позбавляв їх прибутку. Українська сторона стверджувала, що податок справедливий, оскільки до Гельсінкі і Копенгагену не літав жодний український літак.

Представник міністерства закордонних справ Фінляндії Унто Турунен сказав, що польоти відновляться не раніше вересня, бо існують труднощі з розкладом рейсів.

30-го липня в Україні перебував міністер у справах европейської інтеграції та технічно-европейського співробітництва і зовнішньої торгівлі Фінляндії Йохан Олє Норбак, який обговорював пожвавлення економічних зв'язків між двома країнами. Темою розмов було також і встановлення кращого транспортового сполучення між Україною і Фінляндією.

К. СЕРЕБРЯНСЬКА І В. КЛИЧКО ЗДОБУЛИ ЗОЛОТІ МЕДАЛІ ДЛЯ УКРАЇНИ

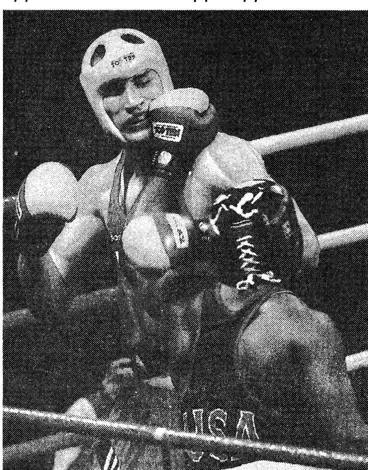

В. Кличко у боротьбі з американцем. (Фото: A.P.).

Атланта. — У кінцевих днях XXVI Олімпійських Ігор тут Катерина Серебрянська, в художній гімнастиці, і Володимир Кличко, в боксі, здобули золоті медалі, збільшуючи доробок України до 9 золотих, двох срібних і 12 бронзових медалів.

Бронзових медалів добились Ебрус Тедеєв у боротьбі вільним стилем (62 кг.), Олег Кірюхін в боксі (вага пера) і Олена Вітриченко в художній гімнастиці, яка стала улюбленою змагунною публіки у своїй конкуренції і збирала найбільші овації.

У загальному точкуванні щодо медалів, Україна здобула 10-те місце на всіх 197 країн-учасників цих ювілейних Олімпійських Ігор. У багатьох конкуренціях українські змагуни і змагунки опинювалися на один крок від медалів, здобуваючи четверті і п'яті місця. Все таки короною української збірної виявились гімнастки, які поставили в тінь всіх інших конкурентів.

Президентська газета підтримала звинувачення В. Ілюхіна

Москва. — Голова комітету з питань безпеки Державної думи Росії комуніст Віктор Ілюхін, якого більшість російських урядовців і преса висміює за твердження, що Сі-Ай-Ей плянує скинути білоруського президента, дістав підтримку газети „Рассійскіє Вєсті", органу адміністрації президента Росії.

31-го липня це видання надрукувало статтю, в якій звинувачення В. Ілюхіна названо „можливими". Газета визнає, що його твердження не доведені, але „повністю відповідають" плянам щодо поширення НАТО на схід та ізоляції Росії „санітарним кордоном". „Рассійскіє Вєсті" також твердять, що звинувачення сумісні з політикою ЗСА щодо зменшення впливу Росії в країнах СНД.

Навіть ліберальна „Незавісімая Ґазета" надрукувала 2-го серпня дві статті, в яких припускає, що звинувачення В. Ілюхіна мають під собою ґрунт.

Крім антибілоруської змови Сі-Ай-Ей, що начебто здійснюється з території Польщі, В. Ілюхін „викрив" змову Міжнародного валютного фонду, ЗСА і Туреччини щодо відокремлення Криму від України. МВФ, за його словами фінансує повернення на півострів кримських татар. І коли їх буде багато, ЗСА і Туреччина організують референдум про вихід Криму зі складу України. В. Ілюхін також звинуватив Захід у намаганні розбити Росію на кілька окремих держав.

Російські, польські, білоруські і американські урядовці відкинули ці звинувачення.

Рада безпеки остерегла Лібію

Ню Йорк. — Рада безпеки організації Об'єднаних Націй остерегла Лібію, що застосує проти неї „ефективні засоби впливу", якщо лібійці уневажнять заборону на повітряний зв'язок з іншими країнами, запроваджену міжнародною спільнотою.

Осторогу оприлюднено після того, як члени Ради безпеки обговорили лист лібійського лідера Муаммара Каддафі, в якому він повідомив, що більше не буде дотримуватися вимог заборони на повітряні лети.

„Якщо обставини вимагатимуть від мене візити в ту чи іншу країну, то я, не задумуючись, використаю для цього літак летунської компанії 'Лібіян Араб Ейрвейз'. Я також підтверджую право керівників інших держав приїжджати до нашої країни, користуючись повітряним транспортом",— говориться у листі М. Каддафі.

Санкції проти Лібії було запроваджені шість років тому через її вперту відмову видати в руки американського або британського правосуддя двох аґентів лібійських спецслужб, які бомбою знищили пасажирський літак компанії „Пан Амерікен" у 1988 році.

Ізраїль виведе своє військо з Геброну

Єрусалим, Ізраїль. — Ізраїльський уряд вирішив вивести своє військо з арабської частини міста Геброн. Про це повідомив міністер оборони країни Іцак Мордехай під час зустрічі з жидівськими мешканцями міста.

І. Мордехай назвав цей крок „змушеним", бо йдеться про виконання зобов'язань попереднього уряду, котрий, на думку міністра, „підписав дуже недобрі угоди щодо палестинської автономії".

Він нічого не сказав щодо точного часу виведення війська, але пообіцяв запевнити безпеку жидівських поселенців Геброну. Він також дав до зрозуміння, що у найближчий час уряд скасує всі обмеження щодо використання поселенцями вільних мешкань у Геброні і дозволить взагалі розбудовувати поселення на контрольованих Ізраїлем палестинських територіях.

Як відомо, попередній ізраїльський уряд, очолюваний Йцаком Рабіном, а після його вбивства — Шимоном Перезом, погодився вивести військо з арабської частини Геброну і передати її під контролю палестинської адміністрації у березні цього року.

В Україні

(З інформацій УНІАР)

ПЕРЕЙМЕНОВУЮТЬ ВУЛИЦІ І КОРАБЛІ

ХАРКІВ. — Виконавчий комітет Харківської Міської Ради народних депутатів перейменував майдан Радянської України на площу Конституції, відзначивши тим самим прийняття нового основного закону України. З-поміж інших перейменувань, які стали тепер значно рідкіснішими, ніж у 1990-92 роках, варто згадати вшанування пам'яті генерала Дудаєва у Львові та ізраїльського прем'єр-міністра Рабіна в Одесі. У Києві вулицю сталінського летуна-полярника Чкалова перейменовано на вулицю Олеся Гончара. Спілка Письменників України звернулася також до Кабінету Міністрів з проханням присвоїти ім'я Гончара одному з новозбудованих кораблів. На це було дано відповідь, що нових кораблів для себе Україна поки що не будує, але можна перейменувати котрийсь з існуючих. З-поміж трьох запропонованих назв — "Добролюбов", "Росія" і "Ватченко" — письменники зупинилися на останньому, пам'ятаючи, що Ватченко був одним із секретарів ЦК КПУ і доклав свого часу особливих зусиль до цькувань автора "Собору".

СТВОРЮЮТЬ УКРАЇНСЬКО-ТАТАРСЬКИЙ МОЛОДЕЧИЙ КЛЮБ

КИЇВ. — Тут за сприянням Інституту Демократії ім.Пилипа Орлика відбулася дводенна зустріч "за круглим столом" українських і татарських молодечих організацій. За словами голови Молодого Руху Вячеслава Кириленка, учасники зустрічі вирішили створити українсько-кримськотатарський молодечий клюб. Головна мета клюбу — налагодження співпраці між українською та кримськотатарською молоддю.

ЕЛЬ КРАВЧУК НЕ МАЄ НІЧОГО СПІЛЬНОГО З АЛЬ КАПОНЕ

КИЇВ. — У великому інтерв'ю "Вечірньому Києву" популярний виконавець сучасної музики EL. Кравчук пояснив, що його екстраваґантний сценічний псевдонім не має нічого спільного з прізвищем "хрещеного батька" італійської мафії, як це стверджують деякі журналісти. "Просто мені подобаються всі слова на "ель" — еластичний, електричний, елегантний. А крім того, це прізвище моєї матері", — сказав співак. Що ж до колишнього українського президента, то він, за словами EL. Кравчука, "завжди імпонував мені як політик. Зрештою, свого часу Мерилін Монро теж обрала собі за псевдонім прізвище свого колишнього президента". Зірка EL. Кравчука зійшла торік на фестивалі "Червона рута" у Севастополі, де він став одним із лавреатів і відтоді дивує своїх шанувальників не лише піснями, а й оригінальними різнобарвними зачісками, вибагливим одягом та ексцентричною поведінкою.

ЗЛОЧИНІВ ТРОХИ ПОМЕНШАЛО

КИЇВ. — Голова Верховного Суду України Віталій Бойко повідомив, що за перше півріччя цього року загальна кількість кримінальних злочинів зменшилася на 13,500 порівняно з відповідним періодом минулого року і становила 302,328. Це означає, що кожного дня в Україні відбувається в середньому 1,652 злочини, серед них 12 убивств, 13 розбійних нападів, 510 крадіжок приватного майна, з яких 189 — квартирні. В. Бойко повідомив також, що за новою Конституцією Верховний Суд позбавлено права законодавчої ініціятиви, проте його експерти й далі включаються до підготови практично всіх законів Верховної Ради.

ГАЗЕТА "СЕРП І МОЛОТ" ПРОТИ КОНСТИТУЦІЇ УКРАЇНИ

ЧЕРНІГІВ. — Обласна організація КПУ розгорнула кампанію в газеті "Серп і Молот" для дискредитації основного закону держави — Конституції України. Систематичні публікації в згаданій газеті місцевий Рух оцінив як антидержавну пропаганду й закликав провокоронні органи дати правову оцінку тим публікаціям.

ПРОТЕСТУЮТЬ ПРОТИ ДІЯЛЬНОСТИ АНТИСУСПІЛЬНИХ СЕКТ

КИЇВ. — Громадська організація "Порятунок", яка об'єднує батьків, чиї діти втягнуті в антисоціяльні секти, виступила з протестом проти легальної діяльности таких об'єднань. На думку батьків, закон про свободу совісти та релігійні організації, ухвалений Верховною Радою 1992 року, є занадто ліберальним і не захищає молодь від тоталітарних сект та деструктивних культів. Подібні об'єднання, на зразок "Білого братства", застосовують комплексні психологічні, фізіологічні та інші засоби для зниження вольових і розумових якостей індивідуума та пертворення його на цілковито залежну й маніпульовану істоту. Учасники "Порятунку" нагадують, що в більшости европейських країн діяльність тоталітарних та релігійних об'єднань заборонена, і закликають Уряд внести відповідні поправки й доповнення до українських законів.

ПІКЕТУЮТЬ УЧИТЕЛІ ТА УЧНІ

УЖГОРОД. — Сотні учнів Ужгородської гімназії, їхні учителі та батьки пікетували Ужгородську Міську Раду, протестуючи проти рішення міської ради закрити цей навчальний заклад. За інформацією Рух-прес про цю ініціятиву посадника міста Сергія Ратушняка до останнього часу не було відомо вчителям гімназії. Прихильники збереження гімназії скерували на ім'я Президента України Леоніда Кучми та прем'єр-міністра Павла Лазаренка листи з вимогою усунення посадника С. Ратушняка та депутата-соціяліста Сергія Слободянюка. Останній, на думку гімназистів, безпосередньо причетний до справи ліквідації навчального закладу.

"ТЕРИТОРІЯ А" ГОТУЄТЬСЯ ДО ГІТ-ПАРАДИ

КИЇВ. — Мистецька агенція "Територія А" розпочала підготову до першої ювілейної гіт-паради, яку українське телебачення передаватиме 19-го вересня 1996 року протягом цілого дня на каналі ICTV. Це буде другий день музичного мовлення в історії українського телебачення. Перший день був 24-го березня 1996 року. Його присвятили дню народження мистецького каналу "Територія А". У березні в цьому телевізійному показі, окрім"Території А", взяли участь також музичні програми "Вибрики", "Бара 'Чорний Кіт'", "Колискова для дорослих", "ПОСТ", "Зоряна дорога", "Саунд-парк", "Стробоскоп", "Рефлекс", "Час зірок" і радіожурналісти, продюсери та меценати. До ювілейної гіт-паради готуються нові пісні, кліпи, програми. Щоденно канал ICTV показує кліпи українських виконавців, які взяли участь у гіт-параді протягом року. Серед них Катя Чілі з піснею "Дихання океану", Ірина Білик з піснею "Забула", Ларрі Вінн з піснею "Не пpінімай меня всерйоз", EL Кравчук з піснею "Несміяна", Наталя Самсонова з піснею "Ти не прийшов", Оксана Хожай з піснею "Вогонь" та інші.

„Ми підвищуємо авторитет бібліотечної професії"

Джерзі Сіті, Н. Дж. (О. Кузьмович). — У на-шій короткій розмові з президентом Української Бібліотечної Асоціяції проф. д-р Валентиною Пашковою, вона на прощання передає мені гарно виготовлений друком „Кодекс етики бібліотекаря", затверджений асоціяцією ще дуже недавно, бо 30-го травня, і там саме знаходимо між основними морально-етичними нормами діяльности ствердження, що одним із завдань Асоціяції є підвищувати авторитет бібліотечної професії.

Д-р В. Пашкова (справа) і Я Сошинська в часі розмови в нюйоркському готелі.

Що за цей авторитет дбають теперішні члени цієї професії бачимо при нагоді зустрічі із представниками її в особах д-р В. Пашкової і Ярослави Сошинської, доцента Київського державного інституту культури з ділянки бібліотекарства, що приїхали до ЗСА із десятичленною групою бібліотекарів України на познайомлення із системою ведення американських бібліотек і участи у річній конференції американських бібліотекарів.

Можливе, що ця цікава група фахівців на культурному відтинку була б пропала не замічена нашою пресою, як би не тутешній фахівець-бібліотекар Конґресової бібліотеки у Вашінґтоні, Богдан Ясінський, що зв'язав нас із своїми товаришами праці з України.

(Закінчення на стор. 4)

Редакція „Свободи" приймає матеріяли до Альманаху УНС на 1997 рік. Серед запланованих тем є: 80-ліття проголошення трьох перших Універсалів, 50-ліття „Акції Вісла", 55-ліття УПА, 80-ліття Української Центральної Ради. Редакція візьме до уваги матеріяли з іншою тематикою. Матеріяли проситься надсилати до 31-го серпня ц. р. — *Ред.*

В АМЕРИЦІ

У ЧЕТВЕР, 1-ГО СЕРПНЯ, Палата Репрезентантів голосами 421 до 2 схвалила перший за останніх 10 років законопроєкт у справах медичного забезпечення, який дозволятиме на перенесне медичне забезпечення для працюючих. Важливий цей законопроєкт є ще й тому, що ніхто не сумнівається про його схвалення в Сенаті, а тим більше підписання його президентом Биллом Клінтоном, якому в 1994 році не вдалося встановити медичного забезпечення для всіх громадян ЗСА. Після взаємних звинувачень про попередні затримки цього законопроєкту обидві партії приписали собі кредит за його схвалення.

У СВІТІ

У РИМІ ІТАЛІЙСЬКИЙ ВІЙСЬКОВИЙ трибунал у четвер, 1-го серпня, відкинув розгляд справи проти колишнього капітана СС-ів, оскарженого у масакрі понад 300 цивільних громадян у 1944 році. Це рішення італійського військового трибуналу, базоване на терміні давности щодо цього злочину, не було до вподоби багатьом, як політикам, так і звичайним громадянам, зокрема родинам загиблих, які це дуже інтенсивно проявили такими вигуками, як „фашист" і „сором" у сторону 83- річного німецького капітана Еріха Прібке, якого віднайдено тому два роки в Аргентині. Тепер його видачі вимагає Німеччина.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, NJ 07302.

Svoboda: (201) 434-0237; Fax: (201) 451-5486. UNA: (201) 451-2200

Soyuzivka UNA Estate: 216 Foordmore Rd., Kerhonkson, NY 12446
(914) 626-5641, Fax (914) 626-0180, e-mail: unaestat@travel.ios.com

Передплата на рік $100.00, на півроку-$60.00. Для членів УНСоюзу $75.00 річно, на півроку-$40. За кожну зміну адреси-$1.00.
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Головний редактор: Зенон Снилик

Second Class Postage paid at Jersey City, NJ

Небезпека американської закордонної політики

Президентські вибори в Америці завжди досі вміло відвертали увагу громадськости від конкретних проблем в країні чи поза її межами. Натомість цього року всі інші події, котрі сколихнули спокоєм країни, як ніколи дотепер, відсунули навіть президентські вибори на дальшу частоту громадських переживань. Цим разом Америка була змушена віддати перевагу подіям, які увійшли повним тріюмфальним ходом 197 країн світу до Атланти у формі Олімпійських Ігор, їхнім блискучим успіхам та невдачам і трагічним випадкам напередодні їх відкриття та під час їхнього відбуття.

Все це для пересічного громадянина було куди більше важливим, як спостерігати за діяльністю своїх державних політиків, які тим часом схвалювали рішення не для добра країни, а для тимчасових користей своїх політичних партій, щоб здобути голоси виборців. Щобільше, рішення ці не опирались на засадах прийнятої політичної дипломатії, а радше на вибриках поодиноких політиків, які хочуть у цьому виборчому році приподобатись тій чи іншій етнічній меншині в Америці. Задурманені власним бажанням за всяку ціну здобути прихильність меншин, ці політики, як виглядає, не застановляються над майбутніми наслідками їхніх схвалень для Америки. У своєму вузькому патріотичному запамороченні вони радше заводять американську зовнішньополітичну лінію у глухий кут. Їхні рішення випливають не з суті справи, а з почувань політичних задирак, які не вміють передбачити наслідків того задирання.

Добрим прикладом для цього може послужити ухвалений Конгресом закон Гелмса-Биртона, завданням котрого є карати закордонні фірми, що користуються на Кубі нерухомим майном, власниками якого колись були американські підприємці. На базі цього закону американські власті вже відмовили в'їзні візи керівникам і їхнім родинам канадської гірничої компанії, що провадить комерційну діяльність на Кубі.

Одначе тенденція безглуздої нераціональної політично-економічної провокації супроти своїх довголітніх союзників і сусідів не закінчилась на Кубі, бо ще Конгрес схвалив законопроєкт про покарання тих закордонних підприємств, які мають торговельні нафтові угоди з Іраном і Лібією. В основному можна уважати ці каральні акції зі сторони ЗСА, як ображене самолюбство, що його метою є залякувати своїх союзників, яких не вдалося переконати підтримати американську політику. Проте такі акції не є корисними, бо у гонитві за незначними успіхами у закордонній політиці вони можуть привести до небажаних і значних непорозумінь між З'єднаними Стейтами Америки та їхніми союзниками.

Тому такі деспотичні заходи, як накинення своєї закордонної політики союзникам не мають найменшого глузду. Наслідки цього можна вже побачити не тільки в голосних протестах Канади, Европейського союзу та країн Латинської Америки, але також і в їхніх погрозах можливої відплати. Ото ж насувається питання, чи в цьому випадку виплачується шкіра за виправу? Ясно, що ця теперішня мода є мотивована внутрішньою політикою обидвох партій, що було б нормальним, якби воно не мало небезпечного забарвлення політиканства та трактовання закордонної політики, як другорядної. А це не тільки було б політично небажаним кроком, але також і небезпечним у глибшому значенні, бо такою поведінкою ЗСА не тільки шкодять собі, але також підривають свій авторитет світової потуги. Подібні необдумані поступовання ЗСА можуть викликати недовір'я всіх тих народів, які поважають їх саме за принциповість та справедливість у відношені до інших. А це довір'я інших народів є саме тим фактором, який до великої міри забезпечує мир і злагоду в сьогоднішньому світі.

Тому варто було б теперішнім політикам, зокрема загонистим прихильникам пустого патріотизму, призадуматись над тим, чи варто Америці схилятись в сторону такої небезпечної для всіх закордонної політики.

Микола Рябчук

БАГАТОПАРТІЙНІСТЬ НА ЕКСПОРТ

Зустрічаючи в пресі повідомлення про реєстрацію ще однієї політичної партії чи громадської організації в Україні, невтаємничений читач може щиро зрадіти небувалому розквітові демократії, плюралізму й громадської ініціятиви в донедавна закритому й розчавленому тоталітаризмом суспільстві. І справді, поява недержавних організацій — незалежних видань, профспілок, культурно-освітніх і дослідних установ, молодечих, спортових, жіночих та інших об'єднань — є першим і дуже важливим кроком на шляху від комуністичного етатизму до розвиненого громадянського суспільства, від партійно-державної монополії в усіх сферах людського життя до вільної самоорганізації громадян і творчого вияву їхніх інтересів в публічній сфері.

А все ж кожен, хто ближче обізнаний з українськими справами, не поспішатиме радіти з цього багатоманіття, пам'ятаючи давню приказку про двох українців і трьох гетьманів, а заразом і про чотири Церкви, і про п'ять правописів, і про шість уламків ОУН, і про десятки "патріотичних" видань, які гнітюче схожі одне на одного і вбогим змістом, і мізерними тиражами.

Кількість і якість

Кількість, яка не переходить у якість, є, на жаль, сумною дійсністю українського суспільного життя. Погано не те, що в Україні зареєстровано вже близько сорока партій, а те, що всі їхні члени, як правило, поміщаються на одній канапі, — звідки, власне, й походить вислів "канапова партія". По суті, усі ці "партії" мало чим відрізняються від політичних гуртків, — щось на зразок українських громад чи російських "кружків" XIX-го століття. Практично ніякого зв'язку з масами ці групи не мають, а вся їхня діяльність здебільшого зводиться до писання безконечних заяв, відозв та протестів, якими щоденно завалюються редакції всіх газет і пресових агенцій.

Але російськомовні газети, як правило, цих заяв не друкують, а україномовні залишаються такими самими малопотужними, як і згадані партії. Давній галицький принцип "свій до свого по своє" здійснюється тепер в Україні в доволі курйозній, перверсивній формі. Одні українські патріоти переконують інших, яка то погана та клята Москва, який ми давній, культурний і працьовитий народ і якого гарного майбутнього ми заслуговуємо. Усе це нагадує глухарине токування з заплющеними очима, — головне виспіватись чи, як каже українська приказка, прокукурікати, а там хай хоч і не розвиднюється.

І воно й не розвидниться в Україні доти, доки українська інтелігенція, замість щоденної копіткої праці на освітній, культурній і, зрештою, політичній ниві, займатиметься писанням безконечних, мало кому цікавих заяв і створенням незліченних, мало кому потрібних (крім самих засновників, звісно) партій, рухів, фронтів, конгресів. Фактично наша інтелігенція прирікає себе на ерзац-існування у власному патріотичному гетто, з якого вона не має жодного виходу ані до російськомовного населення (а це щонайменше половина громадян України), ані навіть до власних, україномовних покищо, селян.

Безумовно, воно куди легше й престижніше виступити з якою-небудь ініціятивою на зразок створення Конгресу Національно-Демократичних Сил чи Антиімперського Антикомуністичного Фронту, аніж зорганізувати, скажімо, поїздку миколаївських школярів на різдвяні вакації в Галичину чи, навпаки, привезти галицьких дітей улітку до Миколаєва, — як це з року в рік без гучної реклями й патріотичного галасу роблять місцеві рухівці. А проте для української справи така скромна діяльність куди важливіша, ніж творення канапових фронтів і конгресів, про які за чотири роки встигають забути навіть самі їхні засновники.

Справді легше розповідати українській діяспорі про переваги вільного ринку, демократії та державної самостійности, аніж з'ясовувати це саме східноукраїнським шахтарям, колгоспникам чи бодай школярам. Легше репрезентувати свої канапові партії де-небудь у Німеччині чи Італії на з'їзді тамтешніх християнських демократів, соціял-демократів чи зелених, аніж створювати свої осередки у провінційних містечках Луганщини чи Херсонщини. І звичайно ж, легше їхати з Києва за легкими депутатськими мандатами в Галичину, аніж здобувати ті ж таки мандати в зрусифікованому Києві, чи де-небудь на Полтавщині чи Кіровоградщині.

Багатопартійність і „багатопартійковість“

Як наслідок — маємо в Україні багатопартійковість замість багатопартійности. Маємо кількаднадцять фондів сприяння культурі, демократії, ринковим реформам, але ні культури, ні демократії, ні реформ від того поки що не побільшало. Маємо десятки незалежних "дослідних" інститутів (історії большевизму і геноциду, етнополітики й геополітики, стратегічних, економічних і всяких інших досліджень), але всієї їхньої "наукової" продукції не стане покищо й на одну книгарню. В нас існує навіть феміністичний рух, про який можна довідатися з зарубіжних видань та міжнародних конференцій, але даремно було б випитувати що-небудь про цей рух у пересічних українських громадян.

Схоже, що все це різноманіття громадських організацій тільки на те й існує, щоб тішити самолюбство їхніх провідників та милувати око західних спонзорів, котрі не шкодують фондів на благословенний розвій громадянського суспільства у післякомуністичних країнах. Бо чим же ж іще, як не амбіціями провідників та боротьбою за ґранти пояснити весь цей бравнівський рух мікроскопічних партійок, "профспілок" та інших організацій, котрі ростуть як гриби і діляться достоту як одноклітинні організми?

Якщо розкол у Русі чи в УРП, чи, навіть, серед соціялістів ще можна пояснити якимись ідеологічними розходженнями, то чим, скажіть на милість, пояснити розколи в ХДПУ, СДПУ чи серед зелених? Адже й без поділу ці групи є настільки марґінальними у суспільстві, що про їх існування ми, можливо б, і не довідались, коли б не постійні бомбардування пресових агенцій своїми "документами" та безконечні з'ясовування в судах, хто з них зеленіший, християнськіший та соціял-демократичніший.

Все це було б смішно, коли б не було так сумно. Зовсім недавно пресові агенції принесли ще одну звістку — про заснування партії Твереза Нація, головна мета якої, зрозуміло, боротьба за тверезість. Гарна мета, що й казати, але чому цим повинна займатись окрема партія, а не, скажімо, "Просвіта" чи, зрештою, кожна інша з існуючих сорока партій? Чим іще політична програма цієї партії відрізняється від більшости інших? Які інтереси, якої суспільної групи — з певними політичними та економічними інтересами — збирається ця партія репрезентувати?

Коли кілька років тому в Україні зареєструвалася Партія Шанувальників Пива, це сприймалося як такий собі жарт, епігонське наслідування чеських і польських дотепників. Але тепер, разом з партією тверезости, українці отримують карикатурну пародію на двопартійну систему в американському стилі, в якій тверезники й пиволюби беруться репрезентувати, ачей, весь консервативний і, відповідно, ліберальний спектр політичних настроїв.

Причини і наслідки

Великою мірою відповідальність за цей (і не лише цей) карикатурний стан справ лежить на післякомуністичній номенклятурі, котра в 1991 році, відразу після путчу, великодушно зменшила з

(Закінчення на стор. 3)

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

В казковому світі Лесі Українки

Вистава п'єси Лесі Українки „Лісова пісня“ була для мене приємною несподіванкою. На сцені ожив світ, яким жила Леся Українка. Люди й природа злилися в одно.

В сьогоднішньому зматеріялізованому й змеханізованому світі ця п'єса прийшла до нас, немов прохолода недоторкненого лісу.

Відкривається куртина й ми в полоні краси поліської пущі. Враження посилюється чимраз більше через музику, яка гармонійно зливається з красою природи. Лунають чарівні звуки сопілки.

Подивляю гру непрофесійних акторів, які не раз краще як професійні відчули дух Лесиного твору. Акція захоплювала й мені не здавалося, що я сиджу в театрі, навіть тоді, коли на момент нікого не було на сцені, бо мої очі поверталися в глибину лісу, шукаючи тих, що ховалися в ньому.

Не входжу в подробиці, я не критик, а простий глядач і, як такий, хочу висловити подив для праці Лідії Крушельницької та її гурту, зложити подяку за можливість побувати в казковому світі Лесі Українки і відчути його красу.

Насувається питання, чи будуть ще блукати Лукаш і Мавка по лісах поліського краю, знищеного чорнобильською катастрофою?

М. М.
Ню Йорк

Порада критикам

Якось В'ячеслав Липинський звернувся до знайомого правника з проханням, щоб той висловив свою опінію про одну визначну особу. У відповідь правник порадив Липинському, щоб звернувся до когось іншого в тій справі, бо, каже, „я його не люблю“. І не став писати.

Хотілося б порадити такий підхід деяким критикам, що в своїх рецензіях не стосують професійних критеріїв, а керуються своїми особистими симпатіями чи антипатіями; критикують, виходячи з „любить, чи не любить“. Не дивно, що вони бачать у заповнених великих приміщеннях порожні залі, бачать і чують тільки те, що хочуть бачити або чути крізь призму своїх неприхильних почувань.

Бувало й таке, що виповнені вщерть залі, ентузіязм і популярність мистця серед широкої публіки різних суспільних прошарків, ба навіть позитивні рецензії своїх і чужих критиків — наш „критик“ трактував як вияв їхнього низького рівня. Одне слово — кругом невігласи і „вся сотня не в ногу, тільки він один — у ногу“.

Критика, хай і гостра, але прихильна, потрібна: однак, треба чути і бачити те, що насправді відбувається на сцені, а не те, що хочеться бачити крізь окуляри неприязні.

Чи не краще було б іноді відкласти критичне перо, якщо об'єкт — „нелюбий“, замість обливати його жовчю особистих упереджень?

У. Л.
Ню Йорк

От і „шпаруємо“

Якось дивно було мені довідатися, що різко спадає число читачів „Свободи“ і „Українського Тижневика“ „неприродним“ шляхом — одну передплачену газету читають десятеро? 7,5 цента на кожного! Мабуть, навіть „Ню Йорк Таймс“ не зміг би похвалитися такою низькою ціною щодо вартости одного примірника, хоча має в сотні тисяч разів більше передплатників, ніж „Свобода“ і „Тижневик“ разом взяті.

Якщо так далі будемо „шпарувати“, то не знати, як довго ще взагалі зможемо щось читати по-українськи або про Україну, а може, будемо задовольнятися „новинами“ з „Ню Йорк Таймс“ — за відсутністю інших джерел і одверта брехня зійде за правду...

Оксана Сновидович-Мазяр
Філліпсбург, Н. Дж.

Т. Боривітер

СЛІДЧИЙ В БОРОТЬБІ З МАФІЄЮ

Василь Цибора — молодий слідчий з Білої Церкви, працівник міського відділу Міністерства Внутрішніх Справ України, 10 років вів нерівну боротьбу з мафіозними структурами міліції та прокуратури, шукаючи справедливости та правди для покривджених громадян незалежної тепер України.

В. Цибора

Все ж він був змушений залишити Україну, бо над ним нависла серйозна загроза — цього разу відкриття зфабрикованої проти нього працівниками міліції кримінальної справи. Не допомогли в боротьбі ні кількалітня участь депутата Верховної Ради, голови Комісії з питань боротьби з корупцією і організованою злочинністю Григорія Омельченка, ні недавнє опубліковане в газетах звернення політичних партій демократичного напрямку до Президента України Леоніда Кучми з проханням призначити, нарешті, компетентну комісію для розслідування обставин цієї непересічної історії.

ЗСА, до яких таємно від усіх виїхав Цибора, обрані ним не випадково — він вірить, що зможе продовжити свій безкомпромісний двобій у визнано вільній країні, яка глибоко шанує честь і гідність людини.

Разом з Василем вирушила в далеку дорогу і Тамара Житовоз, українська поетеса і журналістка, яка нещодавно стала його дружиною.

Саме глибоке потрясіння Тамари тяжкою долею Василя, зумовленою мужнім довголітнім протистоянням, його дуже скрутною спочатку в комуністичній, а потім післякомуністичній системі ситуацією спонукало її до написання матеріялу, який опублікували демократичні газети. Василь вважає громадським подвигом Тамари те, що вона стала єдиним журналістом із багатьох, до яких він звертався зі своїм болем в процесі довгої і небезпечної боротьби, що зважився детально розповісти Україні історію слідчого міліції, котрого „правоохоронна“ система не тільки не змогла зламати чи знищити, а мусила боротися з ним протягом десятиріччя. Після авторської публікації „Спрут по-білоцерківському“ в газеті „Українське Слово“ (7-го квітня 1994 року) Тамара Житовоз позбулася мешкання, на одержання якої перебувала першою на листі, змушена була залишити працю в редакції, стала об'єктом безпосередніх і телефонічних погроз та залякувань, через що за неї досить небезпідставно побоювалися друзі та знайомі...

Важкий хрест В. Цибора взяв на свої молоді плечі відразу по закінченні юридичної академії. 1982 року він став слідчим міліції славного містечка Біла Церква, неподалік столиці України. Спочатку за успішні, чесно виконані справи, в яких властиву йому широту душі без вагань докладав до розкриття крадіжок, пограбувань, викрадень транспорту та іншого захисту білоцерківців від кримінальних проявів, молодий старшина одержував від керівництва подяки, нагороди за заохочення. Він вважався одним із кращих працівників відділу.

Але то було недовго. Скоро керівництво зрозуміло, що Цибора не стане мовчати і коритися, як інші, спостерігаючи численні випадки порушень.

Фактів, щодо яких молодий слідчий зайняв безкомпромісове становище, було безліч, і всі вони немислимі як на нормальну логіку і здоровий глузд. Але все це дійсність, шматочки гіркої і страшної дійсности.

Без жодних на те підстав було звинувачено в спекуляції і затримано громадян Пелиха і Тараненка. У процесі розслідування Цибора виявив, що працівники міліції били та залякували потерпілих, без дозволу прокурора провели обшук, під час якого не посоромилися витрусити з ліжечка кількамісячне немовля і привласнити новенький одяг та інші речі даремно звинувачених.

Справу Цибора припинив за відсутністю складу злочину. На категоричну вимогу слідчого керівництво міського відділу міліції примусило підлеглих повернути речі потерпілим.

Подібна історія трапилася з громадянином Броварником. Але цю справу швиденько забрали з рук скрупульозного слідчого. Рішення було прийнято незаконно, а особисті речі Броварника так і лишилися в нечистих руках „правоохоронців“.

Вистачало й порушень такого типу: горе-міліціонери намагалися приховувати нерозкриті злочини, аби не затьмарювати своїх „гарних планових показників“. Тому, не завдаючи собі труду розшукувати справжніх злодіїв у справі крадіжки державного майна з сільсько-господарської бази, примусили заплатити за вкрадене сторожа-пенсіонера, учасника Другої світової війни, Никоненка. Якщо б відмовився, погрожували вигнати з роботи і навіть засудити.

Але кульмінаційним моментом стало з'ясування Циборою факту незаконного затримання громадянина Потолова, якого безпідставно звинуватили у вбивстві. Потолова чотири доби протримали в камері, били й знущалися, таким чином примусивши зізнатися у нескоєному ним злочині. Тільки завдяки гнівному протестові слідчого Цибори, який довів незаконність затримання, нещасного звільнено.

Проте цим безкомпромісовим і безпрецедентним в органах міліції вчинком Цибора підписав вирок самому собі. Вже того ж дня надвечір (йшов 1985 рік) „висока“ комісія з обласного управління звільнила непокірного слідчого з праці. Жодних об'єктивних підстав для цього не було, але доводити очевидне молодому юристові довелося довго. Лише понад півтора року під впливом центральних українських газет Міністерство Внутрішніх Справ (Міністерство Міліції) змушене було заявити про поновлення Цибори на службі. Але фактично його зовсім не поновили, а зарахували як новоприйнятого (хоча повернувся Василь на становище слідчого в те саме бюро). Таким чином винних у звільненні офіцера не шукали і ніхто, ясна річ, покараний не був.

Вийшовши на працю, Цибора знову не захотів іти на компроміси з власною совістю. Він відчайдушно повставав проти злочинів, скоєних працівниками міліції, зловживань керівних осіб службовим становищем — використання для власних потреб службового транспорту, незаконного розподілу та отримання мешкань, будівництва державним коштом розкішних дач тощо. І хоч нібито часи змінилися, почалася перебудова, та „правоохоронна“ система все так само процвітала, закоренила у своїй безкарності.

В. Цибора, який постійно бив на сполох, доповідаючи про злочини керівним органам від прокурора міста

(Закінчення на стор. 3)

Леся Українка серед дітей Нюарку

„І може де кобза
Що гучно на струни
озветься,
На струни, на співи
мої негучні".

Леся Українка із циклю „Сім струн"

Учні української католицької школи ім. Івана Хрестителя в Нюарку, Н. Дж., виступають з концертом, присвяченим Лесі Українці

У п'ятницю, 17-го травня ц. р., відзначаючи 125-ліття з дня народження Лесі Українки, однієї з найвизначніших постатей в українській літературі, українська католицька школа св. Івана Хрестителя в Нюарку, Н. Дж. „озвалась" на Лесині співи. Концерт, даний учнями школи, є черговим дарунком для всієї української громади Нюарку та околиць, де старше громадянство, на жаль, не влаштовує вечорів присвячених національним подіям — свято державности, Шевченка, Крут, Героїв, Листопада тощо. Натомість школа св. Івана всі ці події відзначає і тим самим доповнює вивчення історії України і плекає любов до землі звідки вийшли бабусі та дідусі.

Гарний портрет поетеси, дар для школи від подружжя Онишкевич, красувався в центрі сцени. Гарно була створена декорація лісу Ліндою та Мар'яною Клебан. Після привітального слова директорки школи Сестри Марії Розмаринович хор нижчих кляс (садочок — 3-тя кляса) проспівав декілька пісень, де в пісні „Співаночки" був дует Ліди Долл та Лесика Миськіва. У піснях „Зацвіла в долині червона калина", „Ой заграйте дударики", „Верховино, світку ти наш" спів доповнювали ще й сопілкарі, а у „Верховині" сольо на трембіті грав Лесик Миськів. Окремо деклямували дівчатка та хлопчики садочка і 1-ої кляси. Дуже милою появою на сцені були наймолодші учні балетної школи Роми Прийми-Богачевської, що виконали „Гуцулочку". Наступною в програмі була сценка-феєрія з дитячих років Лесі Українки, що її приготовила учителька Марія Робак. Ось Леся (Надія Кудрик) відстає від гурту своїх друзів, що йдуть в ліс по ягоди, і стомлена засипає. У сні до неї з'являються Дуб (Ліса Мілянич), Зірка (Оксана Яблонська), Зо-зуля (Таня Винарчук), Тернина (Дарiяна Ґорська) і в розмові з ними Леся устійнює своє кредо на ціле життя. В ролях Лесиних друзів виступали Адріян Падковський, Маруся Клебан і Ірина Браташ.

Заключною точкою був виступ хору вищих кляс та мелодеклямація „Сім струн", слова Лесі Українки, муз. М. Федорів. До — До тебе Україно (гимн), Ре — Реве, гуде негодонька (пісня), Мі — Місяць ясненький (колискова), Фа — Фантазія (сонет), Соль — Соловейковий спів (рондо), Ля — Лагідні весняні ночі (ноктюрн), Сі — Сім струн (сеттіна). Рецитували — М. Гординський, С. Лященко, Д. Смик, О. Волянський, А. Винарчук, П. Яримович, Р. Луків, Д. Луків, Д. Ганон, Т. Пужик, М. Пужик, В. Брух, Ю. Демко.

Музичний супровід був у вмілих руках Михайла Стащишина, диригента хорів, вчителя гри на сопілках, взагалі незамінимої душі церкви та школи св. Івана. На закінчення програми о. парох Франко Шадяк висловив подяку учительському складові школи з директором Сестрою Марією на чолі, а також Линді Клебан, Ліді Смик, Галині Мілянич, Наталці Кудрик, Марії Робак та М. Стащишинові за колосальну працю у підготові цього дуже вдалого вечора. Школярам о. Шадяк подякував за серйозне та сумлінне ставлення до науки та вивчення своїх ролей. Закликав і далі в тому напрямку продовжувати свою науку та життя.

Присутні, яких до речі була майже повна заля, рясними оплесками підтримали слова отця-пароха. Вдячні вчителям і чудовим учням школи св. Івана, присутні батьки, гості та учасники програми з гарним настроєм та оптимізмом розходились додому.

Ія Лісович

Багатопартійність...

(Закінчення зі стор. 2)

3,000 до 300 кількість фіксованих членів, що їх мусить мати та або та партія для офіційної реєстрації. Як наслідок — демократичний табір ще більше подрібнився, а відновлена через два роки Комуністична партія відразу стала найбільшою політичною силою в Україні.

Безумовно, демократичні сили ніколи не зможуть змагатися в єдності та монолітності з комуністами, фашистами чи іншими тоталітарними партіями. Їхня перевага, зрештою, зовсім не в цьому, а в різноманітності, в можливості вибору, в закликові до широкої й динамічної громадянської самореалізації. Погано, отже, не те, що в Україні постала "багатопартійковість" — через це переходить більшість держав на шляху від тоталітаризму до демократії; погано те, що ця "багатопартійковість" так і не стала багатопартійністю, не структурувалася через відповідну державну політику, передусім — через справжні багатопартійні вибори й формування однопартійного (чи багатопартійного, це не так важливо) уряду.

Як наслідок — маємо аморфний парлямент і невідомо за яким принципом зформований "безпартійний" (чи різнопартійний — але не коаліційний) уряд. Жодна партія не несе відповідальности за цей уряд і навпаки — уряд не несе політичної відповідальности перед жодною партією. Відкрита політична боротьба, яка в демократичних країнах змушує виборців стежити за програмами партій, поведінкою лідерів, утворенням коаліцій, перенесена в Україні під килим, де урядові структури формуються за мафійним, клановим, галузевим, реґіональним — яким-завгодно, тільки не політичним, не партійним принципом.

Усе це не лише не сприяє політичній освіті і громадянській зрілості населення, а навпаки — ще більше відчужує його від політики, сіє настрої нігілізму, байдужости і цинічної недовіри до аморфної влади й карикатурної опозиції. Соціологи стверджують, що жодна з партій не має сьогодні в Україні підтримки більше як десяти відсотків населення. Більшість партій, властиво, не набирає й кількох відсотків. Про інтерес до цих партій можна судити хоч би з того, що вигадана соціологами Партія Порядку і Справедливости виявилася під час опитувань однією з найпопулярніших, дарма що в Україні такої партії поки що не існує.

Шанси поліпшення

Нова Конституція дає певні шанси на виправлення цієї ситуації. Але потрібен закон про багатопартійні вибори, а головне — самі вибори, у яких принаймні половина депутатів вибиралася б за партійними списками. Очевидно, чуда не станеться і новий парлямент не буде істотно кращим від попередніх хоч би тому, що вибиратиме його те саме суспільство, яке ми маємо нині. Але перший крок до політичної структуризації цього суспільства буде зроблено. Десятки дрібних політичних партійок безслідно зникнуть, не здолавши п'ятивідсоткового бар'єру, або ж офіційно перетворяться на те, чим вони, властиво, є нині — політичні, екологічні та інші інтеліґентські клюби. І навпаки, неформальні організації, які, власне, й роблять тепер українську політику, — реґіональні, галузеві та інші номенклятурні клани — змушені будуть "засвітитися", тобто створити свої чи підтримати вже існуючі партії, виявивши таким чином свою політичну плятформу і взявши на себе чітку політичну відповідальність. Влада перестане бути аморфною й анонімною (коли за бездарність уряду не відповідає жодна партія, і все можна звалити на одного "нічийого" прем'єр-міністра), а суспільство поступово (дасть Бог) перестане бути відчуженим від влади і дезорієнтованим.

Слідчий...

(Закінчення зі стор. 2)

до міністра України, нагально заважав системі. І його знову пустили по дантових колах нескінченних перевірок та інших утисків: не дозволяли стати на чергу для отримання мешкання, за два роки праці не дали йому жодного дня вакацій, не підвищили в ранзі. За весь час служби Цибора так і лишився лейтенантом. Як і його брат, що загинув у 25-річному віці, захищаючи жінку й дитину від озброєного злочинця. Перейматися чужою бідою як своєю — то, мабуть, родинна риса Циборів...

„Бандити у міліцейській формі" — так офіційно назвав Василь Цибора скорумпованих чиновників правоохоронної системи. На ці сміливі і відчайдушні на той час слова, на цей зболений крик душі, керівництво, яке до того часу вперто не помічало численних Циборових рапортів про правопорушення, зареаґувало швидко. Кілька разів невдало спробувавши підкупити незручного слідчого вигідними пропозиціями, система спробувала рішуче і остаточно викреслити його зі своїх рядів. 1989 року Цибору вдруге звільнили з праці. Ще й цинічно насміхалися: „Ти нам все одно нічого не докажеш, хоч спалися на Красній площі!" Знали, що так воно і є, адже всі скарги, з якими Цибора звертався до найвищих державних інстанцій, незмінно потрапляли до рук міністра, на відомство якого він скаржився.

Двічі протизаконно звільнений, Цибора, аби вижити, підпрацьовував на різних роботах. Але становище своє лишав незмінним, намагаючись добитися справедливости. Офіційно нікуди не влаштовувався, і останнім записом у його трудовій книжці так і лишилося міліцейське: „Уволєн со службы" (заповнювати графи українською мовою номенклятура не старалася).

Боротьба Цибори за злочинними мафіозними структурами продовжується і, мабуть, триватиме до останніх днів його життя. Цю незламність в незалежній Україні підтримали ряд демократичних газет („Українське Слово", „Рада", „Молодь України", „Самостійна Україна" та інші) і партій, народні депутати Верховної Ради В'ячеслав Чорновіл, Степан Хмара, голова Комісії Верховної Ради з питань боротьби з корупцією і організованою злочинністю Григорій Омельченко. Але ні їхні запити та звернення, ні особисті зустрічі Цибори з міністрами міліції України (міністри змінювалися, а порядки лишалися ті самі) Василишиним, Радченком, Кравченком ніяких позитивних результатів не дали. „Випадок із колишнім слідчим Василем Циборою, — пише в „Самостійній Україні" Г. Омельченко, — є ще одним прикладом масового беззаконня, яке чиниться у старій системі правоохоронних органів". Життя й Цибори перебувало у постійній небезпеці. Зашморг звужувався. Спроба викрадення особистого автомобіля, наїзд на нього на стоянці, крадіжки майна, погрози та залякування— все це пляномірно траплялося саме з ним, непокірним слідчим.

Спроба зфабрикувати кримінальну справу підняла Цибору в далеку дорогу до вільної країни, аби розповісти світові історію боротьби з мафіозною структурою і продовжити змагання. Василь Цибора збирається звернутися до Організації Об'єднаних Націй та Ради Европи, членом якої стала Україна. Справедливість повинна перемогти. Адже є на світі Бог і правда!

Школа св. Володимира в Чикаґо

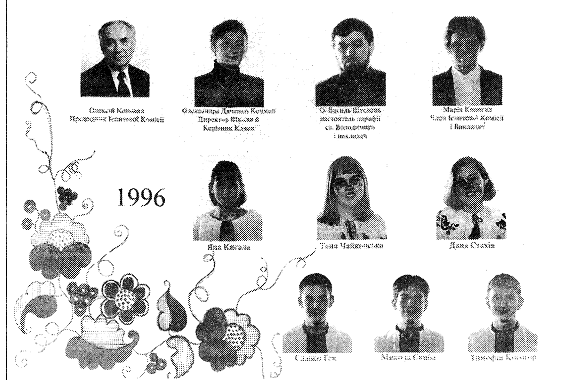

15-го червня відбулося подвійне свято в Школі Українознавства св. Володимира в Чикаґо. Для одних — це тільки кінчався шкільний рік і учні збиралися на вакації, щоб після відпочинку, набравшись свіжих сил, приступити до інтенсивного навчання у вищій клясі. Для інших — це було прощання зі Школою Українознавства, яку відвідували 11 років і, склавши успішно іспити зрілости, абсольвенти покидали її.

В катедрі св. Володимира отець настоятель Василь Штелень відправив Молебень. Після Молебня учні, вчителі, батьки і гості заповнили шкільну авдиторію, прибрану відповідно для закінчення шкільного року. Святкування відкрила директор школи проф. Олександра Дяченко-Кочман, привітавши усіх присутніх і учителів, подякувавши їм поіменно за добру співпрацю і дружні відносини в школі. Перша частина програми була присвячена абсольвентам, які вислухали ґратуляції і повчальне слово від свого керівника кляси й директора школи Олександри Кочман, яка закликала їх продовжувати свою українознавчу освіту та бути корисними громадянами Америки й корисними для України. Після директора вітали ґрадуантів голова іспитової комісії, колишній директор школи інж. Олексій Коновал; представник кредитівки „Самопоміч" Іван Павлик, який вручив ґрадуантам сертифікати від „Самопомочі"; Анна Кузик, голова Золотого Хреста, передала школі чек на добродійні цілі; та д-р В. Домашевський привітав ґрадуантів від УБСоюзу, передавши чек на потреби школи, як також вручив чеки ґрадуантам — членам Братського Союзу.

Після привітів ґрадуанти отримали дипльоми зрілости, старанно виконані пропам'ятні альбоми, книжку про українців в Америці, фото-табльо, а за дуже добрі успіхи Таня Чайковська та Микола Скиба були нагороджені похвальними грамотами. Таня Чайковська відчитала чутливе прощальне слово від усієї кляси й від себе, а на закінчення Оксана Чайковська попрощала ґрадуантів від Комітету батьків ґрадуантів.

Абсольвенти Славко Ґек, Яна Кисала, Тимофій Косогор, Микола Скиба, Даня Стахів та Таня Чайковська попрощалися зі школою.

Друга частина відсвяткувань складалася з виступів учнів усіх кляс від передшкілля до 9-ої кляси. Програму закінчили піснею „Чорнобильська зона" Т. Петриненка, яку виконав хор старших кляс.

Школа Українознавства при православній катедрі св. Володимира відома своєю діяльністю на чолі з своїм директором Олександрою Кочман і учителями: Любою Ґек, Галиною Василів, Оленою Дяденко, Лєною Скиба, Лідією Охмат, Марією Коновал, Вірою Зельвак й Женею Косогор. Отець-настоятель Василь Штелень вчить релігію у вищих клясах. Фінансовим відділом і буфетом займається Батьківський комітет, а це інж. Мирослав Чайковський, Віра Калін, Оля Скоцен і Оксана Чайковська. Школа влаштовує традиційну ялинку для цілої парафії, роковини Тараса Шевченка, обіди, прогульки до музеїв, продаж печива й інші запляновані культурні імпрези. Цього року група Творчої Молоді завітала до школи на свято Шевченка зі своїм організатором, директором Видавництва „Смолоскип" Осипом Зінкевичем. Андрій Кокотюха, автор, виступив зі словом і це була приємна несподіванка, бо талановита молодь з України — це найкращий приклад для наших дітей в Америці. Школа сумлінно відзначила роковини чорнобильської трагедії. Учні, учителі й батьки переслали декілька пакунків до сиротинця-інтернату в Артемівському.

Стан школи є дуже добрий і коли 7-го вересня почнеться новий шкільний рік, маємо всі підстави успішно продовжувати виховувати нашу молодь в українському й християнському дусі.

В. К.

ПІСЛЯ МАЙЖЕ ШЕСТИГОДИННИХ емоційних дискусій минулого четверга, 1-го серпня, Палата Репрезентантів голосами 259 до 169 схвалила законопроєкт, який стверджує, що англійська мова є офіційною мовою З'єдинених Стейтів Америки. Дискусії велися над тим, чого ніхто не заперечує, що англійська мова є головною мовою торгівлі, Уряду та щоденного життя в Америці. Одначе республіканці та демократи не погоджуються, що цей факт треба узаконювати щоб визначати суть американства. Більшість республіканців твердять, що Америка — нація перетопленого котла іміґрантів останнім часом перетворюється у небезпечні сеґреґовані мовні ґетто, в чому Уряд чим раз більше допомагає документами, бальотами та окремими лек-ціями інших мов.

Амбасадор України відвідав Український Музей в Бразилії

Минулого місяця амбасадор України в Бразилії д-р Олександер Никоненко, перебуваючи в справах в Куритибі, столиці стейту Парана, в супроводі Маріяна Чайковського, почесного консула України в Куритибі, д-ра Євгена Чмира, голови Централі Т-ва Хліборобсько-Освітнього Союзу і касира Володимира Цюньки і економіста Методія Ґрошка, відвідав Український Музей Жіночої Організації при Централі ХОС.

В музею привітали О. Никоненка Режіна Шпак-Лапунька-Рубінець, директорка музею, і секретарка Марія Кирилович-Волошин, д-р Михайло Рубінець, завідуючий бібліотекою, і композитор проф. Іван Вовк,

О. Никоненко був заскочений такими багатими і різнородними експонатами, між ними 10 манекенів в національних строях, що виглядають як живі особи. Оглядаючи уважно експонати, амбасадор попросив директорку Музею випозичити портрет Тараса Шевченка для удекорування амбасади України в столиці Бразилії, аж поки амбасада набуде власні картини. Давши згоду на випозичення картини, директорка музею заявила, що займеться замовленням картин в інших мистців.

Згаданий портрет Тараса Шевченка виконав Сергій Кірдзей, який має вищу університетську освіту в малярстві і візерунку Вищої малярської академії і відбув курс експерта в цій галузі. Дає виклади малярства і візерунку в Малярській вищій школі і також дає виклади промислового візерунку і вищого артистичного навчання.

Амбасадор Никоненко дякує всій українській громаді в Бразилії, що дала можливість для зорганізування такого високоякісного музею, як рівнож за підтримку для амбасади України в Бразилії.

Композитор проф. І. Вовк передав амбасадорові багато своєї музики з проханням переслати в Україну.

О. Никоненко написав в книзі відвідувачів музею: „Вражений силою духа української громади в Бразилії, яка плекає спадщину своїх батьків і дідів, залишаючися осередком української культури за тисячі кілометрів від історичної батьківщини. Великий вам поклін і подяка".

Д-р Михайло Рубінець

КАНДИДАТ РЕСПУБЛІКАНСЬКОЇ партії на президента ЗСА у цьогорічних виборах Роберт Дол збільшив одним прізвищем свою листу можливих кандидатів на становище віцепрезидента та в той самий час втратив одного з кандидатів з цієї листи. Ґубернатор стейту Огайо Джордж Войновіч повідомив керівників передвиборчої кампанії Р. Дола про те, що відтягає свою кандидатуру зі згаданої листи, бо уважає, що його обов'язком є докінчити каденцію, ще два роки , на котру його обрали мешканці стейту Огайо. Він підкреслив, що для нього це неабияка честь було удостоїтися уваги Р. Дола, але в нього інші зобов'язання. На згаданій листі вже є такі особи: сенатори Джан МекКейн з Арізони, Конні Мек з Фльориди, Дон Нікелс з Оклагоми та ґубернатори Том Рич з Пенсильванії, Томмі Томсон з Вискансин, Джим Едґар з Іллиной, Джан Енґлер з Мишиґен і колишній ґубернатор Південної Каролайни Каролл Камбел, мол.

СЛ. П.

РОМАН ЦИМБАЛА

футболіст СТ „Україна" у Львові
нар. 1910 р. у Львові, помер 29-го травня 1996 р.
у Ґейнесвілл, Фла.

Залишив у жалобі:
дружину — ОЛЕНУ
дочку — ЛІЛІЯНУ
сина — АНДРІЯ
брата — д-ра БОГДАНА
в Гендерсоні, Кентакі.

Ділимося сумною вісткою з родиною, приятелями і знайомими, що 23-го липня 1996 р. відійшла у вічність наша дорога ДРУЖИНА, СЕСТРА, ТЕТА

бл. п.

ДАРІЯ АННА КОЗАК

з дому Івашко, уродж. в Стрию, Україна, проживши 69 літ.

ПОХОРОН відбувся в Дірборн, Миш. Тлінні останки покійної були зложені в крипті Українського Національного Мавзолею 411 Pennsylvania Ave., Washington, Д. С. 25-го липня 1996 р.

Залишені у смутку:
муж — БОГДАН
сестра — ЯРОСЛАВА ЖДАНІВ з чоловіком
сестрінки — ХРИСТИНА НИКОРАК
— д-р ОЛЕКСАНДЕР ДАНІВ
— ДЗВІНКА ГАЙДА
— мгр ІРИНА ВОЛКЕР
— НЕСТОР ЩЕРБІЙ
ближча і дальша родина в ЗСА, Австралії, Польщі й Україні.

ІНДІЯ ВИРІШИЛА БЛЬОКУВАТИ підписання міжнародного договору про заборону ядерних випробовувань, який є у кінцевій стадії редагування. Індія уважає, що цей договір не є узгодженим, а радше вимушеним і тому має до нього застереження. Якщо Індії вдасться таки перешкодити підписанню цього договору, то ця справа знову може затягнутися та не бути здійсненою цього вересня, чого сподіваються ЗСА.

У ВІВТОРОК, 30-ГО ЛИПНЯ, 12-членний синод єпископів Грецької Православної Церкви в Стамбулі, під проводом Константинопільського Екуменічного Патріярха Вартоломея вибрав 51- річного Єпископа, уродженця Америки і Митрополита Італії Спиридона на голову Грецької Православної Церкви у З'єдинених Стейтах Америки. Митрополит Спиридон народився у Воррені, Огайо, та був випускником середньої школи в Тарпон Спрінґс на Флориді. Його вибір закінчить період напруженої ситуації для членів Грецької Православної Церкви в ЗСА, яких Архидієцезію впродовж 37 років очолював Архиєпископ Яковос, відхід на пенсію якого був оголошений ще минулого року, а став діючим у понеділок, 29-го липня, коли йому сповнилось 85 років.

ГОЛОВА КОМІТЕТУ САНКЦІЙ при Раді безпеки Організації Об'єднаних Націй Тоно Айтель — представник Німеччини до ООН, повідомив, що в середу, 31-го липня, З'єднані Стейти Америки заблокували дальші кроки в справі договору, що дозволяв би на продаж нафти Іракові у наглій потребі. Голова згаданого комітету підкреслив, що американська делегація не подала причини свого вето, котре не дозволило на пропонований шестимісячний дозвіл Іракові продати нафту на суму двох блн. дол. для закупу харчів і ліків.

ПЕРЕБУВАЮЧИ ТЕПЕР У ЗСА, два відомі провідники білоруського демократично-опозиційного руху внесли до американської Служби імміграції та натуралізації прохання надати їм політичний притулок. Зенон Позняк, голова Білоруського народного фронту, та Сергій Наумчік, речник згаданої організації, на пресовій конференції зорганізованій республіканським конгресменом Мартіном Гокі з Огайо, заявив, що „ми переконані в тому, що в Білорусі нашому життї та волі загрожує небезпека". Леррі Ванґус, речник конгресмена М. Гокі, зазначив, що це вперше від 1991 року керівники демократичного руху із країни колишнього СССР шукають політичного притулку через повернення авторитарної влади до Білорусі.

РЕЧНИК ДЕПАРТАМЕНТУ оборони Кеннет Бейкон повідомив, що в середу, 31-го липня, Америка і Савдійська Арабія погодились на те щоб поділити між собою понад 200 млн. дол. кошт перенесення 4,000 американських вояків стаціонованих у Савдійській Арабії до більш безпечних від терористів приміщень. Це узгодження було вислідом цьоготижневих відвідин і переговорів у Савдійській Арабії між секретарем Департаменту оборони Вілліямом Перрі та його савдійсько-арабським колегою та спонукане недавнім терористичним актом, якого вислідом була смерть 19 американських військовиків.

ТРИ І ПІВ РОКУ ПІСЛЯ ТОГО, як журнал „Тайм" опублікував статтю, в якій сказано, що Дуско Додер, колишній шеф пресового бюра газети „Вашінгтон Пост" у Москві правдоподібно приймав гроші від КҐБ, згаданий журнал у Верховному суді Англії в Лондоні перепросив Д. Додера та погодився виплатити йому 262,000 дол за пошкодження. Крім того, „Тайм" погодився покрити всі судові витрати скаржника, все тільки щоб уникнути судового оскарження наклепу. Аналітики уважають, що полагодження цієї справи наклепу керівництвом журналу „Тайм" є досить дивним, зокрема своєю щедрістю розрахунку.

МИНУЛОГО ТИЖНЯ ПРЕМ'ЄР-МІНІСТЕР Ізраїля відбув таємну поїздку до Европи, щоб найти підтримку для його закордонної політики, зокрема справи замирення на Близькому Сході та відтягнення ізраїльських військових частин з південного Ливану. Тому, що Беньямін Нетанягу категорично відкинув можливість повернення Голянських пагорбів Сирії та зазначив, що він готовий говорити про відтягнення військ з південного Ливану то ця подорож викликала різного роду спекуляції. Одначе ніхто не знає точно куди він поїхав і з ким буде зустрічатися, підкреслено тільки те, що він не поїхав до жодної арабської країни.

„Ми підвищуємо...

(Закінчення зі стор. 1)

Дивним збігом обставин, у цілій групі, як інформує провідниця її д-р В. Пашкова, взяло участь дев'ять жінок і один мужчина.

У виповненій по самі береги програмі трьох тижнів перебування у ЗСА, ця група відвідала Вашінгтон, Ню Йорк, Урбану, Чикаго, Колюмбус і Сістл. Всюди мали учасники можливість оглядати і познайомитися із системою ведення бібліотек, каталогуванням та використанням найбільш актуальної техніки — комп'ютеризації.

— Як це сталося, що ви могли тут приїхати та побачити на власні очі, як тут ведеться публічні бібліотеки? — питаємо д-р В. Пашкову.

— Все це завдячуємо фінансовій допомозі „Американського Дому" в Києві, в якому працює так прихильний до всіх навчальних програм Віктор Китастий, як також гостинності Американської інформаційної агенції та бібліотекарів в ЗСА. Багато допомагає нам також Фонд „Відродження".

— Які ваші враження з того першого перебування тут, а зокрема у американських бібліотеках?

— В загальному незвичайно позитивні. Ми захоплені розвитком техніки у бібліотекарстві, привітливістю персоналу, як взагалі всіх людей, що з нами спілкуються, і справді вдячні всім за підтримку, за інформації та широку програму, що для нас підготовано.

— Чи це допоможе вам у вашій праці?

— Безперечно, що кожний досвід дуже на потребу, хоча б тому, що у нас бібліотеки ведеться все ще по „старому" і хоча бібліотеки потребують доконче допомоги держави у змодернізованні обслуги, головне у комп'ютеризації, досі того немає. Лише треба вияснити, як важливі є для населення добре зорганізовані бібліотеки.

— Знаємо, що Асоціяція Українських Бібліотекарів існує ще коротко, а ви перший її президент. Чи можете дати нам ще деякі інформації про цю організацію?

— Вона створена на взір подібної американської і є громадською всеукраїнською асоціяцією, що сьогодні вже нараховує працівників із понад 1,000 бібліотек. Ось тут для вас книжечка із документами і матеріялами про асоціяцію, що вийшла цього року у Києві та містить статут її, склад керівництва, осередки асоціяції, секції та „круглі столи", що об'єднують зацікавлених в міжнародних зв'язках маніфест, про демократизацію бібліотек, як також список дотеперішніх публікацій з ділянки бібліотекарства. Мета цієї книжечки — надати існуючим та потенційним членам Української Бібліотечної Асоціяції необхідну інформацію про її завдання, принципи діяльности та структуру.

— Розуміється, для нас тут ця ваша книжечка буде джерелом інформації, бож подаєте ряд важливих адрес та списків керівництва. Вона стане нам напевно неодин раз в пригоді. Кинувши оком на склад керівництва, знаходжу крім вас одне знайоме прізвище, а це Павли Рогової, що була минулого року в гостині у редакції „Свободи". Чи у складі вашої групи є тепер представники проводу асоціяції?

— Не думаю, але всі із групи — це провідні люди у бібліотечному званні і мені хочеться усіх їх вам представити бодай на сторінках вашого щоденника. Це Тетяна Ярошенко — директор бібліотеки Києво-Могилянської Академії, Мирослава Хмурич — директор Тернопільської Обласної Юнацької Бібліотеки, Валентина Кононенко — головний бібліограф Національної Парляментарної Бібліотеки, Ірина Цвіркун — заступник директора наукової бібліотеки Львівського Університету, Людмила Шпильова — заступник директора Вінницької Обласної Наукової Бібліотеки, Олена Савкіна — завідуюча відділом мистецтва Запорізької Обласної Наукової Бібліотеки, Людмила Яремко — директор Стрийської Централізованої Бібліотечної Системи, і Валерій Загорулько — директор Полтавської Обласної Наукової Бібліотеки. Як бачите, заступлені різні бібліотеки та різні ділянки й всі вони скористають із досвіду, який му тут здобули. А надіємося, що Україну будуть також відвідувати наші товариші по званні із ЗСА та допоможуть до дальшого розвитку наших бібліотек. Бо згідно із нашим маніфестом, ми беремо на себе відповідальність за швидке, повне і об'єктивне забезпечення суспільства і всіх його ланок необхідною інформацією і за підготову населення до сприйняття нових технологій, а з тим піднесення рівня інформаційної культури громадян.